

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 08.07.2015

Vår ref.: 201500461-18

Arkiv: 642

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Astrid Ånestad

Klage på strømforsyning i Eksingedalen - vedtak

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har etter en konkret vurdering kommet frem til å ikke pålegge BKK Nett å gjennomføre ytterligere tiltak for å redusere omfanget av langvarige avbrudd i Eksingedalen. BKK Nett må oversende NVE bekreftelse på at planlagte tiltak er gjennomført innen 31.12.2015.

NVE viser til klage på strømforsyninga i Eksingedalen fra Gunnar Hatland/Eksingedalen Bygdaråd 26. januar 2015, og senere utdyping av klagen og kommentar på BKK Netts svar i brev 23. april 2015. Det vises videre til BKK Netts kommentarer og svar på etterspurt informasjon av 17. april 2015 og 26. juni 2015.

Bakgrunn

Eksingedalen i Vaksdal kommune blir forsynt via en ca fire mil lang 22 kV hovedlinje som går gjennom dalen. Hovedlinja blir forsynt fra Eidslandet i nord, og fra Evanger i sør. Øverst i Eksingedalen ligger Gullbrå og Ekse nettstasjoner. Nedenfor Gullbrå og Ekse er en produksjonsradial uten fastboende tilknyttet hovedlinja i Eksingedalen. Lavik ligger i midtre deler av dalen, hvor også den ca to km lange 22 kV-radialen 'Fagerdalslinja' er tilknyttet hovedlinja i Eksingedalen.

Gunnar Hatland skriver på vegne av Eksingedalen Bygdaråd at innbyggerne i Eksingedalen har opplevd mange og til dels svært langvarige avbrudd flere vintre.

26. februar 2013 ble det avholdt et møte mellom Eksingedalen Bygdaråd og BKK Nett hvor leveringspåliteligheten til Eksingedalen ble diskutert, og mulige tiltak skissert.

I brev av 23. april med kommentarer til BKKs svar av 17. april 2015 spesifiserer Gunnar Hatland at klagen dreier seg om tre forhold; strømforsyningen til Eksingedalen generelt, strømforsyningen til kundene tilknyttet Fagerdalslinja spesielt og informasjon fra BKK Nett til kunder som er ekstra utsatt for avbrudd.

I brev av 17. april 2015 gir BKK Nett sine generelle kommentarer til saken, besvarer spørsmålene fra NVE og oversender avbruddsdata fra Gullbrå nettstasjon. Ytterligere avbruddsdata for nettstasjonene i Lavik-området og for nettstasjonene tilknyttet 'Fagerdalslinja' ble oversendt i brev 26. juni 2015.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

NVEs vurdering

Generelt om leveringspålitelighet

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet (fol). Ved uenighet mellom kunde og nettselskap om leveringskvalitet og leveringspålitelighet fatter NVE vedtak i saken med hjemmel i fol § 2-6.

Leveringskvalitet slik det er definert i leveringskvalitetsforskriften inkluderer krav til registrering og rapportering av leveringspålitelighet og spenningskvalitet. Leveringspålitelighet omfatter antall og varighet av avbrudd som sluttbrukerne opplever. Fra 2014 har det vært krav om at avbrudd som skyldes hendelser på det lavspente distribusjonsnettet med spenning på under 1 kV også skal registreres. Videre omfatter forskriften krav til gjenoppretting, krav til behandling av saker der kunden er misfornøyd med leveringskvalitet og krav til hvilke opplysninger om leveringskvalitet nettselskapet skal kunne gi på forespørsel.

I leveringskvalitetsforskriften § 3-1 heter det:

«Norges vassdrags- og energidirektorat kan pålegge de som omfattes av denne forskriften å gjennomføre tiltak for å redusere omfanget eller konsekvensene av kortvarige og langvarige avbrudd.»

NVE mener at § 3-1 kun kommer til anvendelse i særskilte tilfeller og når det viser seg at den øvrige reguleringen ikke er tilstrekkelig. Bestemmelsen er ment som en sikkerhetsventil i de tilfellene varigheten og hyppigheten av kortvarige og langvarige avbrudd innebærer vesentlige konsekvenser for tilknyttede nettkunder og nettselskap¹. NVE kan pålegge et nettselskap å utarbeide en plan for å redusere omfanget eller konsekvensene av avbrudd.

Leveringskvalitetsforskriften har ingen tallfestede krav til maks antall og varighet av avbrudd som sluttbrukerne kan oppleve. Ulike nettkunder har ulike behov mht. påliteligheten i leveringen av elektrisitet. Forsyningssikkerheten vil aldri bli perfekt og det vil kreve store investeringer i nett- og produksjonsanlegg for å sikre en avbruddsfri elektrisitetsforsyning. Sluttbrukere som er avhengig av forsyning 100 % av tiden må selv sørge for dette gjennom tiltak i egen installasjon.

Leveringspåliteligheten i Eksingedalen generelt og Fagerdalen spesielt.

Gunnar Hatland skriver at Eksingedalen har hatt langvarige avbrudd i mange vintre. Eksempelvis viser Hatland til at 11. januar 2015 var deler av Eksingedalen uten strøm i 89 timer. Sluttbrukerne tilknyttet Fjellanger hadde ytterligere et avbrudd på over 28 timer 25. januar 2015.

BKK Nett skriver at de følger utviklingen i leveringskvalitet i alle deler av selskapets forsyningsområde. BKK Nett skriver at avbrudd på grunn av snø- og islast er en generell utfordring i snørike områder med forsyning fra luftnett. I Eksingedalen har det vært observert flere avbrudd i vintermånedene, og at tiltak på Fagerdalslinja er prioritert i porteføljen for fornying/utbedringer av BKK Netts linjenett. BKK Nett skriver at avbruddshyppigheten og –varigheten i Eksingedalen er høyere enn det BKK Nett har som målsetning, men likevel ikke av en slik karakter at BKK Nett har funnet det riktig å prioritere tiltak i Eksingedalen foran tiltak andre steder i nettet.

NVE har mottatt fra BKK Nett en oversikt over avbrudd som er registrert i nettstasjonene Gullbrå, Lavik, Lavik nord, Øksendal, Haugen og Fjellanger i perioden 1.1.2012 – 10.03.2015. I tillegg fremkommer det av framlagt dokumentasjon på kommunikasjon mellom BKK Nett og Gunnar Hatland

¹ NVEs høringsdokument 3-2004, side 64. Dokumentet er tilgjengelig her:
http://webby.nve.no/publikasjoner/dokument/2004/dokument2004_03.pdf

avbruddsstatistikk for nettstasjon Ekse for perioden 2009 til 2012. BKK Nett opplyser om at det ikke er registrert feil som førte til avbrudd på distribusjonsnett under 1 kV i 2014. Av det NVE kan se samsvarer BKK Netts avbruddsdata med observasjoner lagt frem av Gunnar Hatland.

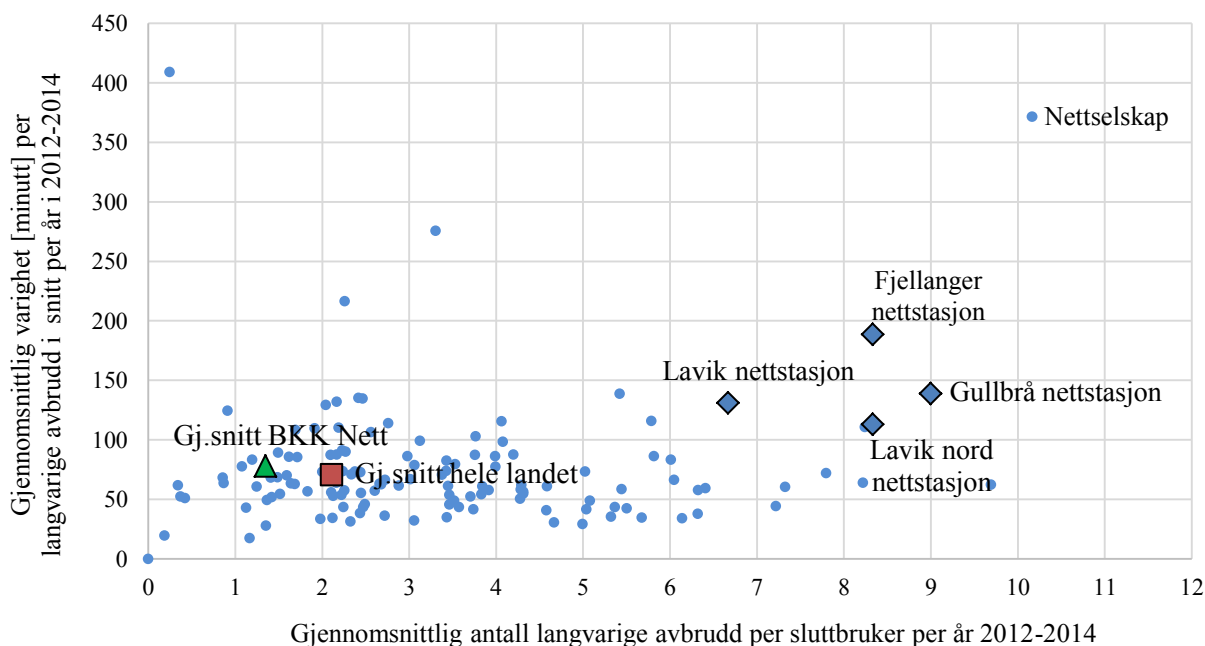
For en hendelse som består av flere avbrudd, for eksempel flere inn og utkoblinger under gjenoppretting etter en driftsforstyrrelse, beregnes total varighet av en hendelse som summen av delavbruddsvarigheten. Dette satt som standard i feil- og avbruddsregistreringen som alle nettselskapene benytter (FASIT-programvare). Avbruddsstatistikken fremlagt for 2012 – 2015 oppdelt i kortvarige og langvarige, varslede og ikke-varslede avbrudd er presentert i vedlegg 1.

Det er kun små forskjeller på avbruddsdataene for de tre nettstasjonene Øksendal, Haugen og Fjellanger tilknyttet 'Fagerdalslinja', og kun avbruddsdata for Fjellanger øverst i Fagerdalen er derfor diskutert videre.

NVE har sammenliknet nettselskapenes avbruddsstatistikk for 2012 - 2014 (sist tilgjengelige) med tilsvarende avbruddsdata for nettstasjonene i Eksingedalen.

Eksingedalen har i perioden 2012-2014 etter NVEs vurdering ikke flere kortvarige avbrudd (avbrudd med varighet ≤ 3 minutter) i perioden, enn hva som kan forventes. Gunnar Hatland/Eksingedalen Bygdaråd har da heller ikke klaget på antall kortvarige avbrudd.

For langvarige avbrudd har NVE har derfor sammenliknet nettselskapenes avbruddsstatistikk for langvarige avbrudd i perioden 2012 - 2014 (sist tilgjengelige) med tilsvarende avbruddsdata for nettstasjonene i Eksingedalen. Se Figur 1 under.

Figur 1: Gjennomsnittlig varighet per avbrudd og antall langvarige avbrudd (>3 minutter) i perioden 2012-2014. Varslede og ikke-varslede avbrudd.

I perioden 2012 til 2014 hadde Fjellanger nettstasjon registrert 25 langvarige avbrudd, med en gjennomsnittlig avbruddsvarighet for de langvarige avbruddene per år på 3,15 timer. I 2012 var de to lengste avbruddene på hhv 21 og 13 timer. I 2014 opplevde sluttbrukeren under Fjellanger nettstasjon de to lengste avbruddene det på 7,7 og 7,5 timer.

Sluttbrukerne tilknyttet Gullbrå nettstasjon har for de samme tre årene hatt 27 langvarige avbrudd, med en gjennomsnittlig avbruddsvarighet per år på 2,3 timer. Det lengste avbruddet i perioden var på 6 timer i 2012.

For Lavik nord nettstasjon er det registrert 25 langvarige avbrudd i perioden, med en gjennomsnittlig avbruddsvarighet per år på 1,9 timer. Det lengste avbruddet i perioden var på 5,4 timer i 2014. I perioden er det registrert 20 langvarige avbrudd. Lavik hadde i 2012 et avbrudd på over 15 timer, som er med å trekker opp gjennomsnittlige avbruddsvarigheten per år til 2,2 timer.

Nettstasjonen Lavik har gjennomsnittlig færre og kortere avbrudd enn Fjellanger, Gullbrå og Lavik nord. Fra avbruddstatistikken fremkommer det at Lavik nettstasjon i stor grad mørklegges ved bryterfall i Eidslandet, mens de tre andre nettstasjonene mørklegges ved bryterfall i Evanger.

Fra avbruddsdata fra BKK Nett adressert til Eksingedalen Bygdaråd framgår det at for Ekse nettstasjon som er nærmeste nettstasjon til Gullbrå nettstasjon, var det i snitt 4,3 langvarige avbrudd per år i perioden 2009 til 2011.

For 2015 har BKK Nett oversendt avbruddsdata til og med 10. mars. For nettstasjonene Gullbrå, Lavik og Lavik nord har det vært henholdsvis 22,5 21,7 og 29,1 timer med avbrudd i januar til mars. For Gullbrå og Lavik var i underkant av 20 av disse timene var samtidig som uværet 'Nina' 11. januar. Sluttbrukerne tilknyttet 'Fagerdalslinja' hadde frem til mars hatt avbrudd på 121 timer. 92 av disse timene var under uværet 11. januar.

Innbyggerne i Eksingedalen har opplevd svært langvarige avbrudd i første kvartal 2015. NVE har foreløpig ikke tilgang på selskapenes gjennomsnittstall for 2015, og har derfor ikke tilstrekkelig grunnlag for å lage plott for 2015 tilsvarende det som er vist for 2012-2014 i figur 1, før alle data for 2015 blir rapportert til NVE 1. mars 2016. NVE mener derfor at det foreløpig ikke foreligger grunnlag for å sammenlikne antall og varighet av avbrudd i Eksingedalen for perioden i 2015 med andre områder i Norge. Avbruddene med lengst varighet inntraff 11. januar, som var samtidig som stormen 'Nina' ga store utfall i BKK Netts område. Selv om Hatland opplyser om at uværet 'Nina' som var meldt som orkan på kysten, ikke var sterkere enn en 'vanlig vinterstorm' i Eksingedalen, legger NVE til grunn at varigheten på avbruddene 11. januar nok må sees i sammenheng med mengden utfall i hele BKK Netts område.

Vurdering av omfang og konsekvenser av avbrudd i Eksingedalen generelt og Fagerdalen spesielt

I vurderingen om NVE i medhold av leveringskvalitetsforskriften § 3-1 skal pålegge BKK Nett å redusere omfanget eller konsekvensene av avbrudd hos sluttbrukerne som er tilknyttet deres nett, skal det være avdekket et særlig behov for å beskytte enkelte objekter eller kunder.

I vurderingen av konsekvensene av avbruddene i Eksingedalen og Fagerdalen legger NVE til grunn opplysninger fra Hatland om at kundene nå må sikre sin egen forsyning med 3-fase aggregater til gårdsdrift, samt til å tine frosne rør og lage mat. Gunnar Hatland skriver videre at det ikke kun er antallet og varigheten som gjøre avbruddene til byrde for kundene, men også at avbruddene kommer når det er kaldt, snølast og vind, og at dette er på tidspunktene hvor de tekniske anleggene på gårdene i dalen er mest utsatt for skade.

I vurderingen av omfanget av avbruddene i Eksingedalen og Fagerdalen legger NVE til grunn opplysninger om registrerte avbrudd mottatt fra BKK Nett jf. ovennevnte beskrivelser.

NVEs vurdering av leveringspåliteligheten i Eksingedalen generelt er at det spesielt i årene 2012 og 2014 har vært et høyt antall langvarige avbrudd. Også varigheten på avbruddene er i det øvre sjiktet

sammenlignet med de øvrige nettselskapene. Det lengste avbruddet i Eksingedalen, ikke medregnet Fagerdalen eller avbruddet under Nina, var 6 timer i 2012. Eksingedalen utpeker seg ved at det er et område som både har relativt langvarige avbrudd og et høyt antall langvarige avbrudd.

NVEs vurdering av leveringspåliteligheten i Fagerdalen spesielt er at antall langvarige avbrudd ikke er høyere enn i Eksingedalen generelt, men at avbruddsvarigheten på de lengste avbruddene viser en tendens til å være svært mye lengre enn for Eksingedalen generelt. Det lengste avbruddet for Fagerdalen, ikke medregnet avbruddet under Nina var 21 timer i 2012.

NVE vurderer varigheten omfang og konsekvensene av de langvarige avbruddene i Fagerdalen dithen at det kan være aktuelt å vurdere å pålegge BKK Nett tiltak for å redusere omfanget eller konsekvensene av avbruddene i Fagerdalen.

Vurdering rundt pålegging av tiltak for å redusere omfanget eller konsekvensene i Fagerdalen jf. fol § 3-1.

Både Gunnar Hatland og BKK Nett viser til at det spesielt er driftsfeil på avgreiningen 'Fagerdalslinja' og til en viss grad produksjonsradialen fra Trefall mot Nordalen som er årsak til de mange og langvarige avbruddene i Eksingedalen. BKK Nett skriver at tiltak på Fagerdalslinjen, samt avgreiningen fra Fagerdalslinjen til Øksendal vil bedre leveringskvaliteten til områdene som er grunnlag for klagen til NVE.

BKK Nett skriver at det på møtet som ble avholdt mellom Eksingedalen og BKK Nett 26. februar 2013 ble skissert at BKK Nett skulle gjennomføre tre tiltak:

- Gjennomgang av nettanleggene med særskilt tilstandskontroll.
- Vurderer flytting og endring av brytere i distribusjonsnettet med tanke på å få koblet ut flere feilhendelser på produksjonsradialer for å unngå konsekvenser for alminnelig forsyning.
- Vurderer styrbare brytere for raskere gjenoppretting av forsyning.

BKK Nett skriver videre at av disse punktene er allerede følgende tiltak gjennomført:

- Gjennomgang av Fagerdalslinjen med diverse mindre utbedringer
- Fjernstyrt bryter på produksjonsradial flyttet
- Det er satt inn mast i et spenn som erfaringsmessig forårsaker feil.

For tiltaket med styrbare brytere for raskere gjenoppretting av forsyningen skriver BKK Nett at dette har blitt utsatt da det viste seg at typen brytere som var planlagt benyttet hadde dårlig driftserfaring i områder med mye snø, men at ny generasjon bryter med utrustning er varslet at skal komme.

BKK Nett skriver også at det allerede høsten 2013 ble besluttet at den ca 2,2 km lange Fagerdalslinjen skulle fornyes, da denne linjen var svakt dimensjonert, i tillegg til utbedring av avgreiningen til Øksendal på ca 1 km. Videre skriver BKK Nett at det vurderes om deler av strekningen bør kables ettersom dette er et område hvor det tidvis er mye snø med høy belastning på linjer og nettstasjoner.

BKK Nett skriver at tiltaket er prioritert i selskapets tiltaksportefølje for 2015, og at målet er å få prosjektet gjennomført i løpet av inneværende år.

NVE legger til grunn at BKK nett gjennomfører planlagte tiltak for å forbedre leveringskvaliteten i Eksingedalen som skissert i brev 17. april 2015, innen tidsplanen som skissert i samme brev.

NVE vurderer BKK Netts skisserte tiltak for å redusere omfanget eller konsekvensene av langvarige avbrudd i Fagerdalen/Eksingedalen som hensiktsmessige, og mener at det ikke er grunnlag for å pålegge BKK Nett å gjennomføre ytterligere tiltak enn de som allerede er skissert av BKK Nett.

Vurdering av kundebehandling jf. fol § 2-5

Gunnar Hatland/Eksingedalen Bygdaråd klager på mangelfull informasjon fra BKK Nett til kunder som er ekstra utsatt for avbrudd. Eksingedalen Bygdaråd tok saken opp med BKK Nett og det ble avholdt et møte mellom BKK Nett og Eksingedalen 26. februar 2013. På møtet ble leveringspåliteligheten til Eksingedalen diskutert, og mulige løsninger skissert. Gunnar Hatland skriver at Eksingedalen Bygdaråd forhold seg til én kontaktperson i BKK Nett, men at de har ventet i 22 måneder på å få skikkelig tilbakemelding etter møtet, og skriver at de opplever å kun få svar uten konkret informasjon. Hatland opplyser videre at informasjon om planlagte tiltak vil være viktig for næringsdrivendes vurdering rundt kjøp av nødaggregater.

BKK Nett skriver at det har blitt rettet flere henvendelser angående leveringskvalitet fra Gunnar Hatland til BKK Nett, og at disse har blitt besvart. Videre viser BKK Nett til at det ble stilt med to personer fra BKK Nett i møtet med Eksingedalen Bygdaråd, og at det således har vært dialog med kunden på flere anledninger. Videre skriver BKK Nett at ansvarlig på prosjektet ikke hadde blitt gjort oppmerksom på at det i denne saken var nødvendig å gi mer informasjon til berørte kunder enn det som er vanlig praksis ved fornyelsesprosjekter i nettet.

Fra framlagt dokumentasjon på kommunikasjon mellom BKK Nett og Gunnar Hatland kan ikke NVE se at BKK Nett har kommet med konkret tilbakemelding på tiltakene som er gjennomført, eller gitt Gunnar Hatland/Eksingedalen Bygdaråd konkret informasjon om tiltakene som er skissert gjennomført i løpet av 2015. NVE ser at dette har vært uheldig i denne saken, da bedre informasjon fra BKK Nett til Gunnar Hatland/Eksingedalen Bygdaråd ville ha gitt sluttbrukerne bedre forutsigbarhet, blant annet med tanke på vurdering rundt kjøp av nødaggregater ol.

Leveringskvalitetsforskriften § 2-5 setter krav til nettselskapenes saksbehandling ved kunders misnøye med leveringskvaliteten. Første ledd i bestemmelsen sier at åpenbare årsaker til brudd på bestemmelser i leveringskvalitetsforskriften skal utbedres uten ugrunnet opphold. I denne saken kan ikke avbruddene som Gunnar Hatland/Eksingedalen Bygdaråd har opplevd føres tilbake til faktiske brudd på krav gitt i leveringskvalitetsforskriften. NVE kan ikke finne at BKK Nett har brutt krav til saksbehandling ved misnøye med leveringskvaliteten, jf. leveringskvalitetsforskriften § 2-5.

Vedtak

Med hjemmel i forskrift 30. november 2004 nr. 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-6 fatter NVE følgende vedtak:

NVE har etter en konkret vurdering kommet frem til å ikke pålegge BKK Nett å gjennomføre ytterligere tiltak for å redusere omfanget av langvarige avbrudd i Eksingedalen. BKK Nett må oversende NVE bekreftelse på at planlagte tiltak er gjennomført innen 31.12.2015.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven kapittel VI. Klagefristen settes til 6 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Astrid Ånestad
avdelingsingeniør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Mottakerliste:

BKK Nett AS
Gunnar Hatland